

การตัดสินการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดชาวไทยโดยเจ้าของภาษา

ENGLISH SPEAKERS' JUDGMENT OF NON – NATIVE

PRODUCTION BY THAIS¹

ปรีชาติ สุทธิเกษมโรจน์

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการด้วยกัน ได้แก่ เพื่อเปรียบเทียบระดับสำเนียงต่างประเทศระหว่างการพูดวัจนลีลาที่เป็นทางการน้อยกับวัจนลีลาที่เป็นทางการมาก และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินการพูดภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ฟังเจ้าของภาษาอังกฤษจำนวน 20 คน ออกเป็น 4 กลุ่ม ตามปัจจัยการเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ – ไม่ได้เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ และการได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยมาก – น้อย ผู้ฟังตัดสินการพูดภาษาอังกฤษจำนวน 44 ถ้อยความที่พูดโดยผู้พูดชาวไทยจำนวน 10 คน และชาวอเมริกัน 1 คน โดยถ้อยความที่พูดจะเป็นถ้อยความที่ได้จากการตอบคำถามจากภาพแทนวัจนลีลาที่เป็นทางการน้อย และถ้อยความที่ได้จากการอ่านแทนวัจนลีลาที่เป็นทางการมาก ผลการศึกษาในประเด็นของวัจนลีลานั้น ผลของการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศทำให้เห็นว่า การพูดในแบบวัจนลีลาที่เป็นทางการมาก และเป็นทางการน้อยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยด้านตัวผู้ฟังต่อการตัดสินการพูด พบว่า การตัดสินมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ผู้ฟังแต่ละกลุ่มตัดสินได้นำเชื่อถือพอกัน ดังนั้น การได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของไทย และการเป็นครูสอนภาษาอังกฤษไม่ได้มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในการตัดสินการพูด ผลการศึกษาในครั้งนี้ สนับสนุนแนวคิดที่ว่า ลักษณะการออกเสียงหรือสัทลักษณะของเสียงผู้พูดเองที่เป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินระดับสำเนียงต่างประเทศ

Abstract

This research has two aims; to compare the degrees of Thai speakers' English accent between formal and informal styles, and to investigate factors that could affect reliability in the accentedness judgment. Participants were twenty native English-speaking listeners, divided into four groups; (1) English teachers with high exposure to English accent of Thai, (2) English teachers with low exposure to English accent of Thai, (3) non-English teachers with high exposure to English accent of Thai, and (4) non-English teachers with low exposure to English accent of Thai. They rated forty-four English utterances spoken by ten Thais and one American. The utterances were divided into formal and informal styles. The results show that the degrees of foreign accents in formal and informal speech styles are not statistically significant. The results show slight differences of assessing the degrees of foreign accent. However, standard deviation shows similarities across groups, suggesting that the amount of exposure to English accent of Thai and English teaching/non – teaching career do

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2555

not strongly affect reliability of their ratings of foreign accents. These findings support the view that phonetic properties of the speech itself are important factors in assessing accentedness.

1. ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันภาษาอังกฤษถือได้ว่าเป็นภาษาสากล เป็นภาษาที่จัดให้มีการเรียนการสอนในฐานะภาษาต่างประเทศมากกว่า 100 ประเทศทั่วโลก (Crystal, 2003, p.4) ในประเทศไทยเองก็ได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ต้องจัดให้อยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา ดังนั้น การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองจึงเป็นสิ่งที่แทบจะไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ในประเทศไทย คนไทยส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาในชีวิตประจำวัน และเริ่มเรียนภาษาอังกฤษเมื่อเข้าโรงเรียนแล้ว การพูดภาษาอังกฤษของคนไทยส่วนใหญ่จึงมีลักษณะที่เรียกว่า พูดโดยมีสำเนียงต่างประเทศ (foreign accent) ซึ่ง Munro (2008, p.194) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ภาษาที่สองเมื่อผู้เรียนรู้เริ่มเรียนภาษาที่สองเมื่อมีอายุแล้ว โดยถือว่าเป็นสิ่งปกติ อย่างไรก็ตาม การพูดโดยมีสำเนียงต่างประเทสนั้น Flege (1988, อ้างถึงใน Munro, 2008, p.195) กล่าวว่า นอกจากจะมีผลต่อความยากง่ายในการทำความเข้าใจของคู่สนทนา (intelligibility) ยังอาจก่อให้เกิดทัศนคติในทางลบที่ผู้ฟังมีต่อตัวผู้พูด และอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือในคำพูด (credibility) ของผู้พูดด้วย (Lev-Ari and Keysar, 2010, p.1093) นอกจากนี้ Garrett (2010, p.12) กล่าวไว้ว่า การพูดโดยมีสำเนียงต่างประเทศนอกจากจะส่งผลต่อผู้ฟังแล้ว ยังมีอิทธิพลต่อผู้พูดเองโดยตรง เพราะอาจทำให้ผู้พูดรู้สึกอาย รู้สึกแปลกแยก รวมทั้งผู้พูดอาจคิดว่าเป็นอุปสรรคต่อหน้าที่การงานของตน โดยเฉพาะสำหรับผู้พูดที่อาศัยอยู่ในประเทศเจ้าของภาษา

การพูดภาษาอังกฤษโดยมีสำเนียงต่างประเทศ จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่สามารถพบได้ในชาวไทยที่เรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งประเด็นการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยนี้ ผู้วิจัยพบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาอังกฤษจำนวนมาก เช่น งานวิจัยของ อองอาจ ไอ้โลม (2541) สมพิศ เยอเจริญ (2544) เพ็ญสินี กิจคำ (2547) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการออกในระดับพยางค์และสระ และงานของปรศนียา จารุสันต์ (2540) ที่ศึกษาพบปัญหาการออกเสียงในระดับสัทสัมพันธ์ (prosodic level) ในการสื่อสารนั้น ปัญหาด้านการพูดหรือการออกเสียงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการฟัง เนื่องจากการออกเสียงในลักษณะใดลักษณะหนึ่งทั้งในระดับพยางค์และสระ (segmental level) และระดับสัทสัมพันธ์ (prosodic level) เบี่ยงเบนออกไปจากบรรทัดฐาน (norm) ของผู้ฟัง จะทำให้ผู้ฟังสามารถแยกแยะได้ว่า ผู้พูดพูดโดยมีสำเนียงต่างประเทศ (foreign accent) หรือไม่ นอกจากนี้ สำเนียงต่างประเทศในมุมมองของผู้ฟังอาจทำให้เกิดผลหลายประการด้วยกัน ได้แก่ การที่ผู้ฟังยอมรับในตัวผู้พูด (acceptability) ความยากง่ายในการทำความเข้าใจ (intelligibility) (Munro, 2008, p.195)

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีปัจจัย 2 ประเภทหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาโดยผู้ฟังซึ่งเป็นเจ้าของภาษาอังกฤษนั้น ได้แก่ ปัจจัยด้านเสียง (phonetic factors) เช่น งานวิจัยของ แก็ง (Kang, 2008) ได้ใช้การวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ โดยศึกษาจากอัตราความเร็วของการพูด (speech rate) การเว้นช่วงระหว่างพูด (pause) และทำนองเสียง (intonation) หรือใช้การศึกษาลักษณะทางสัทสัมพันธ์ (prosodic features) (Chen and Fon, 2011) เป็นต้น ส่วนปัจจัยอีกประเภทหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการพูด คือ ปัจจัยด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับเสียง (non - phonetic factors) ซึ่งพิกเคอร์ริง (Pickering, 2006, p.8) พบว่ามีปัจจัยหลายประเภท ได้แก่ การมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาษาโดยตรง ทักษะการฟังของผู้ฟังซึ่งเป็นเจ้าของภาษาต่อการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา การที่เจ้าของภาษาได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา หรือแม้กระทั่งสภาพแวดล้อมที่มีเสียงรบกวนในขณะที่ฟัง และความเหนื่อยล้าของผู้ฟังในขณะนั้น เป็นต้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำปัจจัยเกี่ยวกับการมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาษาโดยตรงมาเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษา ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาได้ผลแตกต่างกัน งานวิจัยจำนวนหนึ่ง ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้ฟังที่มีประสบการณ์ด้านภาษาโดยตรง (linguistically experienced listeners) กับผู้ฟังที่ไม่มีประสบการณ์ด้านภาษาโดยตรง (non-linguistically experienced listeners) พบว่าผู้ฟังกลุ่มแรกตัดสินใจระดับสำเนียงต่างประเทศได้น่าเชื่อถือกว่า (Puerto et al., 2007, p.1) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยอีกจำนวนหนึ่ง (Anderson-Hsieh and Kohler, 1988; Munro, 1995 อ้างถึงใน Kang, 2008, p.184) กลับพบว่า ผู้ฟังที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาโดยตรงนั้นจะมีความสามารถในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างภาษาได้ไวกว่า และเป็นผลให้สามารถตัดสินใจระดับสำเนียงต่างประเทศได้น่าเชื่อถือกว่า

นอกจากนี้ วจนลีลาในการพูดที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นวจนลีลาแบบเป็นทางการมาก และเป็นทางการน้อย ยังมีผลต่อการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งวจนลีลาเป็นการที่ผู้พูดเปลี่ยนแปลงหรือเลือกรูปแบบการพูดในลักษณะต่าง ๆ โดยการเลือกนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่แตกต่างกันออกไป เช่น สถานการณ์ บริบท หรือปัจจัยทางสังคมอื่น ๆ โดยผู้พูดจะใช้ลักษณะการออกเสียง รวมถึงน้ำเสียงแตกต่างกันออกไป เช่น วจนลีลาแบบเป็นทางการมาก ผู้พูดจะพูดช้า และชัดเจนกว่า ในขณะที่การพูดที่เป็นทางการน้อย อาจมีลักษณะของการกลืนเสียง การลดเสียง และการควบเสียงเกิดขึ้น (Bjursäter, 2004, p.2) งานวิจัยเกี่ยวกับประเด็นความแตกต่างของวจนลีลาต่อระดับสำเนียงต่างประเทศที่ผ่านมา ยังได้ผลไม่สอดคล้องกัน โดยงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาการแปรของเสียง ของศุภลักษณ์ ว่องศิริไพศาล (2548) อองอาจ โอโหลม (2541) และศรีพิมล ดุษดี (2539) ได้นำวจนลีลามาเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษา พบว่าในวจนลีลาการอ่านรายการคำ ซึ่งเป็นวจนลีลาแบบเป็นทางการที่สุด มีการออกเสียงได้เบี่ยงเบนจากมาตรฐานน้อยกว่าการอ่านข้อความ และการสนทนาซึ่งเป็นวจนลีลาที่เป็นทางการน้อยกว่าตามลำดับ ในขณะที่งานวิจัยในต่างประเทศ เรื่อง 'Evaluations of foreign accent in extemporaneous and read material'

(Munro & Derwing, 1994) ได้ศึกษาประเด็นความแตกต่างระหว่างวัจนลีลาต่อการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศ ผลของการวิเคราะห์การจัดระดับสำเนียงต่างประเทศพบว่า วัจนลีลาทั้งสองแบบไม่ทำให้เกิดผลที่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของโอยามา (Oyama, 1976) และ Thompson (1991) (อ้างถึงใน Piske et al., 2001) โดยพบว่า การอ่านถ้อยคำซึ่งเป็นวัจนลีลาแบบเป็นทางการมาก จะมีระดับสำเนียงต่างประเทศมากกว่าการสนทนาซึ่งเป็นวัจนลีลาแบบเป็นทางการน้อย

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่ผ่านมา ทั้งในประเด็นของปัจจัยในด้านตัวผู้พูด และปัจจัยในด้านตัวผู้ฟังที่อาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินระดับสำเนียงต่างประเทศนั้น มีค่อนข้างหลากหลาย อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสนใจว่า ผลของการศึกษาส่วนใหญ่ยังได้คำตอบที่แตกต่างกันออกไปดังที่กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้เกิดได้จากหลายสาเหตุ ได้แก่ วิธีการเก็บตัวอย่างเสียงที่ นำมาใช้ หรือการคัดเลือกกลุ่มผู้ฟังที่ใช้ในการจัดระดับสำเนียง เป็นต้น (Piske et al., 2001, p.194) อีกทั้งงานวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในแง่มุมมองของผู้พูด ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการออกเสียง หรือความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และการออกเสียงของผู้พูดชาวไทยเท่านั้น ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยในด้านผู้ฟังซึ่งเป็นเจ้าของภาษา ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านการที่เจ้าของภาษาได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา โดยเฉพาะชาวไทย รวมถึงอาชีพของผู้ฟังกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวข้องกับภาษาโดยตรง และกลุ่มที่ไม่ได้มีอาชีพเกี่ยวกับภาษาโดยตรง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การมีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ – ไม่ได้เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ เพื่อจะหาคำตอบว่าปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อความแตกต่างในการตัดสินการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยหรือไม่ อย่างไร อีกทั้งยังต้องการศึกษาว่าวัจนลีลาที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับสำเนียงต่างประเทศของผู้พูดภาษาอังกฤษชาวไทยด้วยหรือไม่

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาอิทธิพลด้านวัจนลีลา ระหว่างวัจนลีลาที่เป็นทางการมาก และวัจนลีลาที่เป็นทางการน้อย ต่อระดับสำเนียงต่างประเทศของผู้พูดภาษาอังกฤษชาวไทย
- 2.2 เพื่อศึกษาความแตกต่างในการตัดสินการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดชาวไทย ระหว่างผู้ฟังที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษที่มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษกับผู้ฟังที่มีอาชีพอื่น ๆ และระหว่างผู้ฟังเจ้าของภาษาที่ได้คลุกคลีอยู่กับภาษาอังกฤษของผู้พูดชาวไทยมากกับคลุกคลีอยู่กับภาษาอังกฤษของผู้พูดชาวไทยน้อย

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 วัจนลีลาที่เป็นทางการน้อย ได้แก่ การตอบคำถามจากภาพ เป็นวัจนลีลาที่ผู้พูดชาวไทยพูดโดยมีระดับสำเนียงต่างประเทศมากกว่าการอ่านประโยค ซึ่งเป็นวัจนลีลาที่เป็นทางการมาก เนื่องจากผู้วิจัยคิดว่า ในการตอบคำถามจากภาพ ผู้พูดจะต้องคำนึงถึงคำศัพท์ และกฎไวยากรณ์ในการที่จะสร้างประโยค อาจทำให้การระมัดระวังในการออกเสียงมีไม่มากเท่าที่ควร ในขณะที่การอ่านถ้อยความที่กำหนดให้ นั้น ผู้พูดไม่ต้องกังวลถึงคำศัพท์หรือกฎไวยากรณ์ใด ๆ นอกจากนี้ ผู้พูดยังมองเห็นตัวอักษรแต่ละตัว อาจทำให้ผู้พูดสามารถระมัดระวังในการออกเสียงได้มากกว่า จึงอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้พูดสามารถออกเสียงได้ดีกว่าการตอบคำถามจากภาพ

3.2 เจ้าของภาษากลุ่มที่มีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาษาโดยตรง และคลุกคลีกับภาษาอังกฤษของชาวไทยมาก สามารถตัดสินใจการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยได้ใกล้เคียงกันมากกว่าเจ้าของภาษากลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยพบงานวิจัยที่ศึกษาพบว่าผู้ฟังสองกลุ่มข้างต้นสามารถตัดสินใจการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดภาษาที่สองได้น่าเชื่อถือกว่า (Thompson, 1991; Kennedy and Trofimovich, 2008; Kang, 2008)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 กลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการออกเสียง (speakers) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง เป็นผู้ออกเสียงชาวไทย ซึ่งพูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่เพียงภาษาเดียว จำนวน 10 คน เพศหญิง ระดับปริญญาตรี สาขาเอกวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยคัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่างที่เคยลงเรียนวิชาเกี่ยวกับการพูดภาษาอังกฤษ (Speaking) และได้ผลคะแนนในระดับดี (B ขึ้นไป) เนื่องจากการที่ผู้วิจัยได้ทดลองศึกษานำร่อง (pilot study) พบว่า การใช้กลุ่มตัวอย่างสำหรับออกเสียงที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษในระดับที่ค่อนข้างจำกัดนั้น ผู้ฟังซึ่งเป็นเจ้าของภาษาไม่ว่ากลุ่มใดจะสามารถแยกแยะได้ทันทีว่าผู้พูดไม่ใช่เจ้าของภาษาและจัดระดับสำเนียงต่างประเทศของผู้พูดอยู่ในระดับที่มีสำเนียงต่างประเทศมาก ซึ่งผลการศึกษาที่ได้แทบจะไม่มี ความแตกต่างกัน ในขณะที่ตัวอย่างเสียงของกลุ่มผู้พูดสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ในระดับค่อนข้างดี ผู้ฟังจะต้องใช้ความสามารถและความพยายามในการตัดสินใจมากกว่า

กลุ่มควบคุม เป็นผู้ออกเสียงชาวต่างประเทศ ซึ่งพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เพียงภาษาเดียว อายุระหว่าง 20 – 25 ปี เพศหญิง จำนวน 1 คน โดยเจ้าของภาษาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้พูดภาษาอังกฤษที่มาจากสหรัฐอเมริกา

กลุ่มควบคุมที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์หลักสองประการด้วยกัน ได้แก่ เพื่อเป็นตัวอย่งการออกเสียงของเจ้าของภาษา ว่าในสถานการณ์เช่นเดียวกันนี้ ผู้พูดที่เป็นเจ้าของภาษาจะออกเสียงเช่นไร และเพื่อเป็นการทำให้แน่ใจว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้จัดระดับสำเนียงต่างประเทศนั้นประเมินตัวอย่างการออกเสียงโดยสามารถแยกแยะการออกเสียงของผู้พูดที่เป็นเจ้าของภาษากับผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาได้จริง โดยจะนำตัวอย่างเสียงของกลุ่มควบคุมเข้าไปปะปนอยู่ในตัวอย่างเสียงของกลุ่มทดลอง

ผู้ออกเสียงที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษกลุ่มนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีอายุระหว่าง 20 – 25 ปี เพศหญิงเท่านั้น เนื่องจากผู้วิจัยต้องการให้สอดคล้องกับเพศและอายุของกลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาอังกฤษที่เป็นชาวไทย

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตัดสินการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทย (listeners/raters)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จะเป็นผู้ฟังที่มาจากประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เพียงภาษาเดียว ได้แก่ เกาหลี อังกฤษ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เท่านั้น โดยจากการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ได้ผู้ฟังเจ้าของภาษาจากเกาหลี อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และแคนาดา จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่ามีการใช้จำนวนผู้ฟังสำหรับการตัดสินการพูดแตกต่างกันออกไป ตั้งแต่กลุ่มละ 5 คน (Puerto, Lacabex, and Lecuberry, 2007) 10 คน (Munro, Derwing, and Morton, 2006) 11 และ 15 คน (Major, 2007) ส่วนในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ผู้ฟังจำนวนทั้งสิ้น 20 คน โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

ในขั้นแรก ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มโดยใช้เกณฑ์อาชีพ สามารถแบ่งออกได้เป็นกลุ่มละ 10 คน จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ และกลุ่มที่ไม่ได้มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ หลังจากนั้น แบ่งแต่ละกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์การคลุกคลีกับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยเป็นเกณฑ์ หลังจากแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ทั้งสองข้างต้น ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในที่สุดทั้งสิ้น 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1	มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ และคลุกคลีกับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยมาก (จำนวน 6 คน เป็นเพศชาย 6 คน)
กลุ่มที่ 2	มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ แต่คลุกคลีกับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยน้อย (จำนวน 4 คน เป็นเพศชาย 2 คน หญิง 2 คน)
กลุ่มที่ 3	ไม่ได้มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ แต่คลุกคลีกับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยมาก (จำนวน 5 คน เป็นเพศชาย 4 คน หญิง 1 คน)

กลุ่มที่ 4 ไม่ได้มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ และคลุกคลีกับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยน้อย (จำนวน 5 คน เป็นเพศชาย 1 คน หญิง 4 คน)

อย่างไรก็ดี ปัญหาที่พบในการศึกษาเกี่ยวกับการคลุกคลีกับภาษาต่าง ๆ นั้น ได้แก่ เกณฑ์ในการวัด เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมาที่ใช้ปัจจัยการได้สัมผัสหรือคลุกคลีกับภาษาเป็นตัวแปร ใช้ระยะเวลาที่บุคคลได้อยู่ในประเทศภาษาที่สองเป็นเกณฑ์ในการวัด ซึ่ง Moyer (2007, p.504) กล่าวว่า การวัดเช่นนี้ไม่ได้บ่งบอกว่าบุคคลนั้นใช้ภาษาหรือได้สัมผัสภาษาที่สองมากนัก เพียงใด ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะใช้ระยะเวลาที่ผู้ฟังอาศัยอยู่ในประเทศไทยแล้ว ยังดูจากระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่ผู้ฟังได้สัมผัสกับการพูดภาษาอังกฤษของคนไทยในแต่ละวันมาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณอีกด้วย โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่คลุกคลีกับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยมาก (อย่างน้อยวันละ 3 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 7 เดือนขึ้นไป หรือรวมแล้วไม่ต่ำกว่า 630 ชั่วโมง)

กลุ่มที่คลุกคลีกับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยน้อย (ไม่เกินวันละ 1 ชั่วโมง เป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน หรือรวมแล้วไม่เกิน 90 ชั่วโมง)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่คลุกคลีกับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยรวมเฉลี่ยระหว่าง 91 – 629 ชั่วโมง ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ก้ำกึ่งระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม เนื่องจากต้องการให้เกิดความแตกต่างในด้านปัจจัยด้านนี้ระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 แบบทดสอบการออกเสียง

แบบทดสอบการออกเสียง เป็นแบบทดสอบสำหรับเก็บตัวอย่างเสียงเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทย จากศึกษางานวิจัยในต่างประเทศที่ผ่านมาพบการเก็บตัวอย่างหลายวิธีการแตกต่างกันไป เช่น การอ่านประโยค (Thompson, 1991; Moyer, 1999 อ้างถึงใน Piske et al., 2001) การเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือการอธิบายรูปภาพ (Bongaerts et al., 1995; Elliott, 1995 อ้างถึงใน Piske et al., 2001; Yuan et al., 2010) รวมถึงการใช้คำโดด โดยมีกรอบประโยค (Wayland, 1997) ซึ่งแต่ละวิธีการมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ วจนลีลาเป็นตัวแปรหนึ่งที่น่าสนใจในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกการเก็บตัวอย่างเสียง 2 วิธีที่มีวจนลีลาแตกต่างกัน ได้แก่ การตอบคำถามจากรูปภาพ ซึ่งคำตอบที่ได้จะเป็นถ้อยคำที่พูดในสถานการณ์ที่ผู้พูดไม่มีการเตรียมตัวไว้ล่วงหน้า (spontaneous speech) และการอ่านประโยค ซึ่งเป็นถ้อยคำที่ได้จากการอ่านจากข้อความที่เตรียมเอาไว้ (connected speech) โดยทั้งสองวิธีการทำให้ได้ถ้อยคำที่มีวจนลีลาแบบที่เป็นทางการน้อย และ

เป็นทางการมากตามลำดับ ถ้อยคำจากการอ่านประโยคนั้นจะมาจากประโยคเดียวกันกับที่ผู้พูดตอบคำถามจากภาพ ซึ่งผู้พูดจะต้องตอบคำถามจากภาพก่อน จากนั้นจึงอ่านถ้อยคำที่ได้พูดไปแล้วซ้ำอีกครั้งหนึ่ง โดยคำถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะมี 2 คำถาม

4.2.2 แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ เป็นแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ฟังและประเมินการออกเสียง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวและภูมิหลังทางภาษา

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว มีจุดประสงค์เพื่อให้ทราบข้อมูล พื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะข้อมูลที่จะนำมาใช้เป็นตัวแปรในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาชีพ นอกจากนี้เพื่อเป็นข้อมูลเสริมที่อาจสามารถนำมาใช้อภิปรายผลในภายหลัง

ส่วนแบบสอบถามภูมิหลังทางภาษานั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ทางภาษา ได้แก่ การที่กลุ่มตัวอย่างได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของผู้ที่ไม่ได้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชาวไทย ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ อีกทั้งข้อมูลเหล่านี้อาจเป็นประโยชน์ต่อการอภิปรายผลในภายหลังได้

4.2.3 มาตรฐานจัดอันดับแบบกำหนดตัวเลขสำหรับการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศ (rating scale for foreign accent ratings)

เป็นมาตรฐานจัดอันดับสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศ ซึ่งในงานวิจัยของต่างประเทศที่ผ่านมา ปกติแล้วผู้ฟังที่เป็นผู้ประเมิน ระดับสำเนียงต่างประเทศจะใช้วิธีการจัดระดับกับมาตรฐานจัดอันดับ ในขณะที่ขอบเขตของมาตรฐานนั้นแตกต่างกันไปในแต่ละงานวิจัย มีตั้งแต่ 2 ระดับ (มีสำเนียงต่างประเทศ และไม่มีสำเนียงต่างประเทศ) ไปจนถึง 11 ระดับ โดยมาตรฐาน 5 อันดับนั้นมีการนำมาใช้มากที่สุด (เช่น Oyama, 1976; Patkowski, 1980, 1990; Thompson, 1991; Bongaerts et al., 1997 อ้างถึงใน Piske et al., 2001; Wayland, 1997) ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ มาตรฐานจัดอันดับที่นำมาใช้จะมีด้วยกันทั้งหมด 5 ระดับ โดยระดับ 1 จะเป็นการออกเสียงที่มีระดับสำเนียงต่างประเทศมากที่สุด (non-native) ไปจนถึงระดับที่ 5 ซึ่งหมายถึงออกเสียงได้เหมือนเป็นเจ้าของภาษา (native)

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการเก็บตัวอย่างเสียงจากกลุ่มตัวอย่างชาวไทย หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำตัวอย่างเสียงที่ได้บันทึกไว้ไปให้ผู้ฟังที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษฟัง โดยผู้วิจัยจะนำตัวอย่างเสียงมาเรียงลำดับใหม่เพื่อไม่ให้ผู้ฟังทราบได้ว่าตัวอย่างเสียงประโยคใดบ้างที่ผู้พูดเป็นคนเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้การประเมินการพูดเบี่ยงเบนออกไป ผู้วิจัยชี้แจงกับผู้ฟังว่า ผู้ฟังสามารถใช้เวลานานเท่าที่

ต้องการ และฟังได้มากค ึ่งตามที่ต้องการ แต่เมื่อจัดระดับสำเนียงต่างประเทศแล้ว ผู้ฟังจะไม่สามารถกลับมาแก้ไขใหม่ได้ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ผู้ฟังกลับไปฟังตัวอย่างเสียงก่อนหน้า หลังจากที่ผู้ฟังพบว่ามีตัวอย่างเสียงที่พูดโดยบุคคลเดียวกัน ซึ่งอาจทำให้ผลการศึกษาเบี่ยงเบนไปจากความ เป็นจริงได้ โดยการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศ จะใช้มาตราส่วนจัดอันดับแบบ กำหนดตัวเลขสำหรับการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศในข้อ 2.3

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้คะแนนการประเมินการพูดภาษาอังกฤษแล้ว จะหาว่าแต่ละกลุ่ม ตัวอย่างมีระดับ สำเนียงต่างประเทศต่างกันอย่างไร มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ อย่างไร และหาว่าวัจนลีลาทั้งสอง แบบมีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้การคำนวณทางสถิติแบบ t-test เพื่อเปรียบเทียบค่าความ แตกต่างระหว่างคะแนนระดับสำเนียงต่างประเทศของการพูดในวัจ นลีลาทั้งสองแบบ ว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

หลังจากนั้น วิเคราะห์ผลการตัดสินใจการพูดภาษาอังกฤษที่ได้จากการประเมินระดับสำเนียง ต่างประเทศของผู้ฟังที่เป็นเจ้าของภาษาควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ทางสถิติ F-test หรือ ANOVA เพื่อหาว่าการประเมินของเจ้าของภาษาแต่ละคนมี แนวโน้มไปในทางเดียวกันหรือไม่ หรือมีความ น่าเชื่อมากน้อยเพียงใด

5. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้

5.1 ผลการศึกษาเรื่องระดับสำเนียงต่างประเทศของการพูดภาษาอังกฤษระหว่างวัจนลีลาที่เป็น ทางการน้อยและวัจนลีลาที่เป็นทางการมาก

เป็นการเปรียบเทียบระดับสำเนียงต่างประเทศระหว่างการพูดที่แตกต่างกันในวัจนลีลา 2 แบบ ได้แก่ การตอบคำถามจากภาพซึ่งเป็นวัจนลีลาที่เป็นทางการน้อย และการอ่านถ้อยความซึ่งเป็นวัจนลีลาที่เป็นทางการมาก โดยผลคะแนนระดับสำเนียงต่างประเทศได้จากการตัดสินใจของผู้ฟัง เจ้าของภาษาอังกฤษ ซึ่งได้ฟังถ้อยความจำนวนทั้งสิ้น 4 ถ้อยความ ของผู้พูดชาวไทย 10 คน และ ชาวอเมริกัน 1 คน รวมทั้งสิ้น 44 ถ้อยความ จากนั้นจัดระดับสำเนียงต่างประเทศโดยเลือก หมายเลขจากมาตราส่วนจัดอันดับแบบกำหนดตัวเลขสำหรับการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศที่กำหนดให้ โดยจะมีตัว วยกันทั้งหมด 5 ระดับ จากระดับ 1 แทนการออกเสียงที่มีระดับสำเนียง ต่างประเทศมากที่สุด (non-native) ไปจนถึงระดับที่ 5 ซึ่งหมายถึงการออกเสียงได้เหมือนเป็น เจ้าของภาษา (native)

ผลคะแนนของผู้พูดกลุ่มตัวอย่างชาวไทยแต่ละคนได้จากการให้คะแนนของผู้ฟังเจ้าของภาษาอังกฤษจำนวน 20 คน จากถ้อยความ 4 ถ้อยความ โดยถ้อยความดังกล่าวจะเป็นถ้อยความ I like red, blue, and pink. จำนวน 2 ข้อความ และ I have two brothers. อีก 2 ถ้อยความ ถ้อยความแรกได้มาจากการตอบคำถามจากภาพ ซึ่งใช้แทนวจนลีลาที่เป็นทางการน้อย และถ้อยความที่สองได้จากการอ่านถ้อยความ ซึ่งแทนวจนลีลาที่เป็นทางการมาก หลังจากได้ผลคะแนนแล้ว จะนำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ t – test โดยผลจะแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบระดับสำเนียงการพูดภาษาอังกฤษระหว่างวจนลีลาที่เป็นทางการน้อยและวจนลีลาที่เป็นทางการมากของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน

วจนลีลา	\bar{x}	df	t	p
แบบเป็นทางการน้อย	2.73	19	-.2.025	.057
แบบเป็นทางการมาก	2.90			

* $p < 0.05$ มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของการพูดวจนลีลาที่เป็นทางการน้อยอยู่ที่ 2.73 คะแนน และค่าเฉลี่ยคะแนนของวจนลีลาที่เป็นทางการมากอยู่ที่ 2.90 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน ค่าเฉลี่ยคะแนนระดับสำเนียงต่างประเทศของการพูดระหว่างวจนลีลาทั้งสองแบบจึงแตกต่างกัน 0.17 คะแนน ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test ค่า p อยู่ที่ .057 ซึ่งหมายถึงผลการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ การพูดภาษาอังกฤษในวจนลีลาแบบเป็นทางการน้อยและแบบเป็นทางการมากของผู้พูดชาวไทยไม่แตกต่างกัน

5.2 ผลการเปรียบเทียบระหว่างอิทธิพลของปัจจัยด้านการได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทย และปัจจัยด้านการมีอาชีพเป็นครูสอนภาษาต่อการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัจจัย 2 ด้านด้วยกัน ได้แก่ การมีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ – ไม่ได้เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ และการได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยมาก – น้อย การแบ่งกลุ่มตัวอย่างผู้ฟังจึงแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ผู้ฟังเจ้าของภาษาอังกฤษแต่ละคนจะได้ฟังถ้อยความภาษาอังกฤษจำนวนทั้งสิ้น 44 ถ้อยความ พูดโดยชาวไทย 10 คน และชาวอเมริกัน 1 คน ซึ่งผู้ฟังจะต้องประเมินและจัดระดับสำเนียงต่างประเทศให้แก่ถ้อยความ โดยถ้อยความของกลุ่มตัวอย่างผู้พูดแต่ละคนจะไม่เรียงต่อกัน เพื่อไม่ให้ผู้ฟังสามารถจำได้ว่าถ้อยความแต่ละถ้อยความพูดโดยผู้พูดคนเดียวกัน

ผลคะแนนที่ได้จากการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศของผู้ฟังแต่ละคน จะนำไปหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งจะแสดงไว้ในตารางที่ 2 หลังจากนั้น ผู้วิจัยหาค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่ม และ

นำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม เพื่อหาว่าการตัดสินระดับสำเนียงต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างผู้ฟังแต่ละกลุ่มแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ least significant difference (LSD) ดังแสดงผลในตารางที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ฟังเจ้าของภาษาอังกฤษทั้ง 4 กลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	ผลคะแนนเฉลี่ย			ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ย		
	ต่ำสุด	สูงสุด	ทั้งกลุ่ม	ต่ำสุด	สูงสุด	ทั้งกลุ่ม
1	2.48	3.36	2.94	0.80	1.28	1.13
2	2.32	3.41	2.94	0.92	1.28	1.04
3	2.87	4.23	3.23	0.80	1.65	1.20
4	2.39	3.27	2.90	1.09	1.27	1.19

จากตารางที่ 2 หลังจากได้เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างผู้ฟังแต่ละกลุ่มพบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่าง 1, 2 และ 4 ได้ผลใกล้เคียงกันมาก ทั้งในแง่ผลคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด สูงสุด และเฉลี่ยทั้งกลุ่ม โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยทั้งกลุ่ม 2.94 2.94 และ 2.90 ตามลำดับ มีเพียงกลุ่มตัวอย่าง 3 เพียงกลุ่มเดียวที่ได้คะแนนค่อนข้างแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ทั้งในด้านคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด สูงสุด และเฉลี่ยทั้งกลุ่ม คือ มีผลคะแนนสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยกลุ่มตัวอย่าง 3 มีคะแนนเฉลี่ยทั้งกลุ่ม 3.23 คะแนน ซึ่งหมายความว่า ผู้ฟังกลุ่มดังกล่าว ให้คะแนนผู้พูดโดยจัดระดับสำเนียงต่างประเทศให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากกว่าผู้ฟังกลุ่มอื่น ในส่วนของค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า แต่ละกลุ่มมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศแทบไม่แตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่มอยู่ระหว่าง 1.04 – 1.20

ตารางที่ 3 แสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการตัดสินการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดชาวไทยโดยผู้ฟังที่เป็นเจ้าของภาษาด้วยสถิติทดสอบ LSD

ประเภทของผู้ฟัง	A	B	C	D
1	-	.390*	.356*	.329*
2	-	-	-.034	-.061
3	-	-	-	-.027
4	-	-	-	-

* $p < 0.05$ มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มตัวอย่าง 1 แทนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ และคลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยมาก

กลุ่มตัวอย่าง 2 แทนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ แต่คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยน้อย

กลุ่มตัวอย่าง 3 แทนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่น ๆ แต่คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยมาก

กลุ่มตัวอย่าง 4 แทนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่น ๆ และคลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทยน้อย

การเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างผู้ฟังแต่ละกลุ่มดังที่ปรากฏในตารางที่ 2 พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่าง 1, 2 และ 4 ได้ผลใกล้เคียงกันมาก เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการตัดสินใจการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดชาวไทยโดยผู้ฟังเจ้าของภาษาด้วยสถิติทดสอบ least significant difference (LSD) ดังตารางที่ 3 พบว่า มีเพียงกลุ่มตัวอย่าง 3 เพียงกลุ่มเดียวที่ได้คะแนนค่อนข้างแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีผลคะแนนสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ กล่าวคือ ผู้ฟังกลุ่มดังกล่าว ให้คะแนนผู้พูดโดยจัดระดับสำเนียงต่างประเทศให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากกว่าผู้ฟังกลุ่มอื่น อย่างไรก็ตาม ในส่วนของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า แต่ละกลุ่มมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจัดระดับสำเนียงต่างประเทศแทบไม่แตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละกลุ่มอยู่ระหว่าง 1.04 – 1.20 นั่นก็คือ แต่ละกลุ่มตัดสินใจพูดได้นำเชื่อถือพอกัน

6. อภิปรายผล

ผลการศึกษาประเด็นอิทธิพลของปัจจัยด้านวจนลีลาต่อระดับสำเนียงต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างผู้พูดชาวไทย พบว่าวจนลีลาที่แตกต่างกัน ได้แก่ วจนลีลาที่เป็นทางการมากและวจนลีลาที่เป็นทางการน้อย ไม่ได้มีผลต่อระดับสำเนียงต่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งโดยรวมแล้วไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ว่าผู้พูดจะออกเสียงโดยมีระดับสำเนียงต่างประเทศน้อยกว่าในวจนลีลาที่เป็นทางการมาก ทั้งนี้ จากการศึกษางานวิจัย พบว่ามีการศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับปัจจัยด้านวจนลีลาต่อการออกเสียงภาษาที่สองจำนวนหนึ่ง ซึ่งต่างเปรียบเทียบระหว่างการพูดแบบวจนลีลาแบบที่เป็นทางการมาก และเป็นทางการน้อย โดยผลการศึกษาที่ได้ออกมาแตกต่างกัน ได้แก่ งานวิจัยที่พบว่า การอ่านซึ่งเป็นวจนลีลาแบบเป็นทางการมาก มีระดับสำเนียงต่างประเทศมากกว่าวจนลีลาที่เป็นทางการน้อย (Oyama, 1976; Thomson, 1991 อ้างถึงใน Piske et al., 2001 และ Díaz-Campos, 2006) ในขณะที่งานวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่พบว่า ในวจนลีลาที่เป็นทางการ กลุ่มตัวอย่างผู้พูดจะออกเสียงได้ถูกต้องมากกว่าการพูดในแบบวจนลีลาที่เป็นทางการน้อย (Chen & Fon, 2011; ศุภลักษณ์ ว่องศิริไพศาล, 2548; อับสร เตียวเจริญกิจ, 2548) นอกจากนี้ ยังพบงานของ Munro และ Derwing (1994) ที่ได้ศึกษาการพูดภาษาอังกฤษในวจนลีลาสองแบบของผู้พูดที่พูดภาษาจีนกลางเป็นภาษา

แม่พบว่า วัจนลีลาทั้งสองแบบไม่ได้ ทำให้ระดับสำเนียงต่างประเทศแตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาของ Munro และ Derwing (1994) นี้ สอดคล้องกับการวิจัยของผู้วิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ฟังประเมินการพูดของผู้พูดทั้งในแบบวัจนลีลาแบบเป็นทางการมาก และเป็นทางการน้อย ว่ามีระดับสำเนียงต่างประเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทั้งสองประโยค

จากการศึกษารายละเอียดของงานวิจัย พบว่า การเก็บตัวอย่างเสียงของ Munro และ Derwing (1994) คล้ายคลึงกับการเก็บตัวอย่างเสียงของงานวิจัยในครั้งนี้ของผู้วิจัย นั่นก็คือ วัจนลีลาทั้งสองแบบเป็นถ้อยความเดียวกัน โดยถ้อยความของวัจนลีลาแบบเป็นทางการมากได้มาจากการแกะถ้อยความของวัจนลีลาแบบที่เป็นทางการน้อย ซึ่งการเก็บตัวอย่างเสียงเช่นนี้จะแตกต่างจากงานวิจัยอื่น ๆ ที่พบ คือ การใช้คำ หรือถ้อยความที่แตกต่างกันในวัจนลีลาทั้งสองแบบ เช่น การใช้ถ้อยความยาว 2 นาทีจากส่วนหนึ่งของการสัมภาษณ์แทนวัจนลีลาที่เป็นทางการน้อย และการใช้การอ่านออกเสียงที่มีคำซึ่งเป็นเสียงเป้าหมายอยู่ด้วยแทนวัจนลีลาที่เป็นทางการมาก (Díaz-Campos, 2006) รวมทั้งการใช้การตอบคำถามแทนวัจนลีลาที่เป็นทางการน้อย และการอ่านออกเสียงแทนวัจนลีลาที่เป็นทางการมาก (Chen and Fon, 2011) โดยต่างเป็นถ้อยความที่แตกต่างกันในวัจนลีลาทั้งสองแบบ ซึ่งการใช้วิธีการเก็บ ข้อมูลที่หลากหลายนี้ Piske et al. (2001, p.194) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ความหลากหลายของวิธีการเก็บตัวอย่างเสียงส่งผลให้ผลการศึกษาที่ได้แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการเก็บข้อมูลโดยการให้ผู้พูดพูดบทสนทนาแบบอิสระนั้น ผู้พูดอาจหลีกเลี่ยงคำที่มีเสียงที่ออกเสียงได้ยากสำหรับตนเองได้ ในขณะที่ประโยคหรือถ้อยความที่ให้ผู้พูดอ่านนั้น มักประกอบด้วยเสียงแทบทุกเสียง ซึ่งรวมถึงเสียงที่ออกได้ยากสำหรับผู้พูด นอกจากนี้ อาจมีคำที่ผู้พูดไม่คุ้นเคยอีกด้วย ดังนั้น ข้อมูลเสียงที่นำมาใช้ควรจะเป็นชุดคำหรือชุดถ้อยความเดียวกัน

ผลการศึกษาในครั้งนี้สนับสนุนมุมมองที่ว่า ปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ปัจจัยด้านวัจนลีลา ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการพูดของผู้ฟัง แต่ปัจจัยที่มีอิทธิพลกลับเป็นปัจจัยด้านสัทศาสตร์ ได้แก่ ลักษณะการออกเสียงที่เป็นปัจจัยหลักที่เป็นส่วนกำหนดว่า ผู้ฟังจะรับรู้ถ้อยความดังกล่าวในลักษณะอย่างไร ซึ่งที่ผ่านมามีการศึกษาอิทธิพลด้านการออกเสียงในระดับต่าง ๆ ต่อการตัดสินใจระดับสำเนียงต่างประเทศ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ แก็งและคนอื่น ๆ (Kang et al., 2010) ที่ได้ศึกษาการออกเสียงในระดับสัทสัมพันธ์ ได้แก่ อัตราความเร็วของการพูด (speech rate) การเว้นช่วงระหว่างพูด (pause) และทำนองเสียง (intonation) พบว่า มีอิทธิพลต่อความแตกต่างในการตัดสินใจการพูดมากถึงร้อยละ 50 นอกจากนี้มาเกิน (Magen, 1998) ได้ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านสัทศาสตร์และสัทวิทยาต่อระดับสำเนียงต่างประเทศ ได้แก่ ส่วนที่ ส่งผลต่อโครงสร้างพยางค์ ส่วนที่ส่งผลต่อเสียงพยัญชนะ และส่วนที่ส่งผลต่อการออกเสียงหนักเบา พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างพยางค์ การไม่ออกเสียงพยัญชนะท้าย /s/ เสียงพยัญชนะ และการออกเสียงหนักเบาทั้งในระดับคำและถ้อยความ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจระดับสำเนียงของผู้ฟัง ในขณะที่ความแตกต่างของเสียงที่เป็นเสียงโฆษะและอโฆษะ (voicing) ไม่มีอิทธิพลต่อการจัดระดับสำเนียง

ต่างประเทศมากนัก จะเห็นได้ว่า การออกเสียงในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับเสียงพยัญชนะและสระ หรือระดับสัทสัมพันธ์ ต่างมีอิทธิพลต่อระดับสำเนียงต่างประเทศ ผลของการวิจัยสนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของการออกเสียงในระดับต่าง ๆ ต่อระดับสำเนียงต่างประเทศ จากตารางที่ 1 คะแนนระดับสำเนียงต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างผู้พูดชาวไทย 8 คน จาก 10 คน ได้คะแนนใกล้เคียงกันมากในวัจนลีลาสองแบบ กล่าวคือ ผู้พูดที่ออกเสียงโดยมีระดับสำเนียงต่างประเทศน้อย ก็จะมีน้อยในวัจนลีลาทั้งสองแบบ เช่นเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ออกเสียงโดยมีระดับสำเนียงต่างประเทศมาก ก็จะมีมากในวัจนลีลาทั้งสองแบบเช่นกัน ผลการศึกษานี้เน้นย้ำว่า ระดับสำเนียงต่างประเทศขึ้นอยู่กับออกเสียงของผู้พูดแต่ละคนเอง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับวัจนลีลา

ในส่วนของผลการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยด้านตัวผู้ฟังต่อการตัดสินระดับสำเนียงต่างประเทศก็เช่นกัน จากการศึกษาในครั้งนี้ การเปรียบเทียบผลการให้คะแนนระดับสำเนียงต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มด้วยสถิติทดสอบ LSD ดังในตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ฟังกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มที่ไม่ได้เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ แต่คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของคนไทยมาก มีผลการให้คะแนนระดับสำเนียงต่างประเทศแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในแง่ของค่าเฉลี่ยการให้คะแนน โดยให้คะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ กล่าวคือ ตัดสินว่า ผู้พูดชาวไทยพูดโดยมีสำเนียงใกล้เคียงเจ้าของภาษามากกว่าการตัดสินของกลุ่มตัวอย่างผู้ฟังกลุ่มอื่น ๆ โดยให้คะแนนเฉลี่ย 3.23 จากคะแนนเต็ม 5 ในขณะที่สามกลุ่มที่เหลือ ให้คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.90 – 2.94 ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยพบว่ามีหลายปัจจัยที่เชื่อว่าส่งผลต่อการตัดสินระดับสำเนียงต่างประเทศ ดังนั้น การที่มีกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่งตัดสินแตกต่างออกไปนั้น อาจมีสาเหตุมาจากอิทธิพลด้านอื่นที่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาไว้ในงานวิจัยครั้งนี้ เช่น ทักษะการฟังของผู้ฟังเจ้าของภาษาต่อการออกเสียงโดยมีสำเนียงต่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ จากการที่ผู้วิจัยได้พูดคุยกับผู้ฟังเจ้าของภาษา พบว่า มีผู้ฟังคนหนึ่งให้คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ 4.23 คะแนนนั้น เนื่องมาจาก ผู้ฟังนำถ้อยความที่ได้ฟังในการทดลองมาเปรียบเทียบกับฟังการพูดภาษาอังกฤษของคนไทยโดยทั่วไปที่ผู้ฟังเคยได้ยินมาด้วย ทำให้ผู้คนดังกล่าวประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างผู้พูดพูดได้มีระดับสำเนียงต่างประเทศน้อย ในขณะที่ผู้ฟังคนอื่น ๆ ประเมินโดยเปรียบเทียบจากถ้อยความที่ได้ฟังในการทดลองเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในแง่ของแนวโน้มในการตัดสินการพูดนั้น จากผลการวิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้ฟังแต่ละกลุ่มมีแนวโน้มในการตัดสินการพูดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ปัจจัยด้านการมีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ – ไม่ได้มีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ และการคลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของคนไทยมาก – น้อย ไม่ได้มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในการตัดสินการพูดของเจ้าของภาษา ซึ่งผลที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้

งานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งศึกษาเกี่ยวกับประเด็นการตัดสินใจการพูดภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่น ๆ ของผู้พูดภาษาที่สองนั้น พบว่ามีปัจจัยต่าง ๆ ของตัวผู้ฟังเองที่มีอิทธิพลต่อการประเมินการพูดของผู้พูดภาษาที่สอง ไม่ว่าจะเป็น ทักษะการฟังของผู้ฟังต่อการพูดโดยมีสำเนียงต่างประเทศ (Kang, 2008) ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองของผู้ฟัง (Bent and Bradlow, 2003; Bond et al., 2003) การมีความรู้ด้านภาษาโดยตรงของผู้ฟัง เช่น ผู้ฟังที่เป็นครูสอนภาษา นักภาษาศาสตร์ (Thompson, 1991 อ้างใน Piske et al., 2001) รวมไปถึงการได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษานั้น ๆ ของผู้พูดภาษาที่สอง (Kang, 2008; Carey et al., 2010) อย่างไรก็ตาม ยังมีงานวิจัยจำนวนหนึ่ง ศึกษาพบว่า ปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้ฟัง มีอิทธิพลน้อยมากต่อการตัดสินใจการพูดของผู้พูดภาษาที่สอง กล่าวคือ ผลการตัดสินใจระดับสำเนียงต่างประเทศของผู้ฟังแต่ละกลุ่มมีความคล้ายคลึงกันมาก งานวิจัยเรื่อง “The Mutual Intelligibility of L2 Speech” (Munro et al., 2006) ที่ได้ศึกษาปัจจัยด้านภาษาที่หนึ่งของผู้ฟัง พบว่า ปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อความยากง่ายในการทำความเข้าใจ กล่าวคือ ผู้ฟังที่มีภาษาที่หนึ่งภาษาเดียวกับผู้พูด จะสามารถทำความเข้าใจถ้อยความที่ผู้พูดพูดได้ง่ายกว่า อย่างไรก็ตาม ในแง่ของการตัดสินใจระดับสำเนียงต่างประเทศ กลับพบว่า ผู้ฟังแต่ละกลุ่มมีแนวโน้มในการตัดสินใจไปในทางเดียวกัน เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของ เมเจอร์ (Major, 2007) ที่ศึกษาพบว่า ภาษาที่หนึ่งและสองของผู้ฟังไม่ได้มีอิทธิพลมากนักต่อการตัดสินใจระดับสำเนียงต่างประเทศ

นอกจากนี้ ยังพบงานวิจัยที่มีผลการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ของผู้วิจัย ได้แก่ การศึกษาของ Kennedy และ Trofimovich (2008) ซึ่งมีการได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดภาษาที่สองเป็นประเด็นหนึ่งในการศึกษา โดยใช้ผู้ฟังเจ้าของภาษาอังกฤษจำนวน 24 คน ตัดสินการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดที่มีภาษาจีนกลางเป็นภาษาแม่จำนวน 6 คน พบว่า ผู้ฟังที่ได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดภาษาที่สองมากกว่าสามารถทำความเข้าใจถ้อยความได้ดีกว่า แต่ไม่ได้ตัดสินใจระดับสำเนียงต่างประเทศแตกต่างไปจากผู้ฟังที่คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของผู้พูดภาษาที่สองน้อย เช่นเดียวกับปัจจัยด้านการมีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะให้กับผู้พูดภาษาอังกฤษเป็นที่สอง พบว่าไม่ได้ทำให้การตัดสินใจระดับสำเนียงต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีแนวโน้มแตกต่างกันออกไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังที่พบจากผลการศึกษาของงานวิจัยในต่างประเทศ ซึ่งใช้คำเรียกปัจจัยนี้แตกต่างกันออกไป เช่น ผู้ที่มีประสบการณ์หรือความรู้ด้านภาษาโดยตรง ซึ่งอาจเป็นครูสอนภาษา หรือนักภาษาศาสตร์ก็ได้ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ บองเจอร์ดและคณะ (Bongaerts et al., 1997 อ้างถึงใน Piske et al., 2001) พบว่า ปัจจัยดังกล่าวไม่ได้ทำให้การตัดสินใจระดับสำเนียงต่างประเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับผลการศึกษานี้ โดยที่ปัจจัยทั้งสองอย่าง ได้แก่ การได้คลุกคลีอยู่กับการพูดภาษาอังกฤษของชาวไทย และการมีอาชีพเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจระดับสำเนียงต่างประเทศ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้เป็น

การเน้นย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า ลักษณะการออกเสียงเป็นปัจจัยหลักที่เป็นส่วนกำหนดว่า ผู้ฟังจะรับรู้ ถ้อยความดังกล่าวในลักษณะอย่างไร ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้น และจากการพิจารณาผลการ ประเมินของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ฟังลงไปในรายละเอียด พบว่า ผู้ฟังบางคนได้ระบุลักษณะในการออก เสียงที่ทำให้ผู้ฟังประเมินการพูดไปในลักษณะดังกล่าว เช่น การพูดที่ซ้ำเกินไปของผู้พูด การออก เสียงพยัญชนะ สระ การลงเสียงหนักเบาที่เบี่ยงเบนออกไป ตัวอย่างเช่น ผู้ฟังคนหนึ่งได้ระบุว่า ผู้ พูดออกเสียง 'th' ในคำว่า 'brothers' เหมือนเสียง 'd' ลงเสียงหนักเบาในคำว่า 'brothers' ผิด ตำแหน่ง หรือการไม่ออกเสียง 's' ในคำว่า 'brothers' เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นอีกคำอธิบายหนึ่ง ว่า ผู้ฟังประเมินการพูดโดยสังเกตจากลักษณะการออกเสียงของผู้พูดเป็นหลัก

ผลการตัดสินการพูดของผู้ฟังเจ้าของภาษาที่ได้ ยังทำให้เห็นอีกว่า ผู้ฟังซึ่งเป็นเจ้าของ ภาษาค่อนข้างแม่นยำในการแยกแยะถ้อยความระหว่างผู้พูดที่เป็นเจ้าของภาษา และผู้พูดที่ไม่ได้ เป็นเจ้าของภาษา ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ฟังสามารถแยกแยะถ้อยความของผู้พูด ที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษได้ถูกต้องเฉลี่ยถึงร้อยละ 90 ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกับผลการศึกษา ของบอนด์และคณะ (Bond et al., 2003) ที่ได้ศึกษาพบว่า ผู้ฟังแยกแยะถ้อยความว่าผู้พูดเป็น เจ้าของภาษาหรือไม่ ได้ถูกต้องถึงร้อยละ 88

ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน อนุภาษาอังกฤษใน ประเทศไทยได้ ดังที่กล่าวไปแล้วว่า ในปัจจุบันภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญ แต่คนไทยส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดี โดยเฉพาะทักษะการพูด ซึ่งงานวิจัยเรื่อง “กลวิธีการเรียนและ กลวิธีสื่อสารในการสนทนาภาษาอังกฤษโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ” (อินทริชา นาเออง รักษ์, 2542) แสดงให้เห็นว่า กลวิธีการเรียนการสอนสนทนาภาษาอังกฤษของนักเรียนส่วนใหญ่จะเน้น ไปที่การหาความหมายของคำ จดจำ ท่องจำประโยค และศึกษาโครงสร้างของบทสนทนา ซึ่งจะ เห็นได้ว่า ผู้เรียนไม่ได้เน้นเรื่องการออกเสียง แต่มุ่งสนใจไปกับการจดจำเนื้อหามากกว่า นอกจากนี้ ยังพบงานวิจัยที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของวิธีการสอนการพูดในแบบต่าง ๆ เช่น วิธีสอน แบบฟัง – พูด (audiolingual method) ซึ่งเป็นวิธีที่เน้นการใช้บทสนทนาและแบบฝึก ศึกษาโดย ปวีณัย บุญปก (2550) และแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (communicative approach) ของ โนรี บุญยะศิลป์ (2549) ที่เน้นการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามสถานการณ์ อย่างไรก็ดี จากผลการวิจัย ของผู้วิจัยในครั้งนี้ ปัจจัยด้านวจนลีลา ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินระดับสำเนียงต่างประเทศ หากแต่การออกเสียงของตัวผู้พูดเองที่ส่งผลต่อระดับสำเนียงต่างประเทศ ดัง นั้น ในการเรียนการสอน ผู้สอนไม่จำเป็นต้องเน้นการสอนวิธีใดวิธีหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสอนโดยการอ่านออกเสียง เพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นการพูดในลักษณะของวจนลีลาที่เป็นทางการมาก หรือการสอนโดยใช้ วิธีการสนทนาและแสดงบทบาทสมมติที่เป็นการพูดในแบบวจนลีลาที่เป็นทางการ น้อยเพียงอย่าง เดียว แต่สามารถผสมผสานการสอนวิธีต่าง ๆ ในชั้นเรียนได้ นอกจากนี้ สำหรับตัวผู้เรียนเอง นอกจากจะให้ความสำคัญกับคำศัพท์ โครงสร้างของบทสนทนาแล้ว การออกเสียงให้ใกล้เคียงกับ เจ้าของภาษาถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนทักษะการพูดเช่นกัน.

เอกสารอ้างอิง

- โนรี บุญยะศิลป์. (2549). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเรื่องการนำเที่ยวในจังหวัดนครปฐมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ปรีศนียา จารุสันต์. (2540). การรับรู้และการออกเสียงหนักเบาในคำภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรังสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปวีณัย บุญปก. (2550). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนผู้ใหญ่โดยการใช้วิธีสอนแบบฟัง – พูด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์.
- เพ็ญสินี กิจคำ. (2547). การออกเสียงและการรับรู้สระเดี่ยวภาษาอังกฤษของผู้พูดภาษาไทยที่มีประสบการณ์ภาษาอังกฤษต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีพิมล ดุซดี. (2539). การแปรของ (I) ในพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภลักษณ์ ว่องสิริไพศาล. (2548). การออกเสียงเสียดแทรกภาษาอังกฤษในตำแหน่งท้ายพยางค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนนทรีวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมพิศ เยอเจริญ. (2544). การแปรของ (θ) และ (ð) ในภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- องอาจ โอโลม. (2541). การแปรของ (ʃ) ในคำภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัปสร เตียวเจริญกิจ. (2548). การแปรของ /r/ ในภาษาฝรั่งเศสตามวจนลีลาและชั้นปีของนิสิตสาขาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อินทรา นาเมืองรักษ์. (2542). กลวิธีการเรียนและกลวิธีสื่อสารในการสนทนาภาษาอังกฤษโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Bent, T., and Bradlow, A. R. (2003). The interlanguage speech intelligibility benefit. In *Journal of Acoustical Society of America*. (pp. 1600 – 1610).
- Bjursäter, U. (2004). Speaking styles and phonetic variation. *A term paper of Speech Technology Level 1*.(pp.1-10). Stockholm University.

- Bongaerts, T., van Summeren, C., Planken, B. and Schils, E. (1997). Age and ultimate attainment in the pronunciation of a foreign language. In *Studies in Second Language Acquisition*. (pp. 447 – 465).
- Bond, Z., Stockmal, V., and Markus, D. (2003). *A note on native and non-native accentedness judgments*. Presented at a meeting of the Acoustical Society of America, Nashville, TN.
- Carey, M. D., Mannell, R. H., and Dunn, P. K. (2010). Does a rater's familiarity with a candidate's pronunciation affect the rating in oral proficiency interviews? In *Language Testing*. (pp. 201 – 219).
- Crystal, D. (2003). *English as a Global Language*. 2nd ed. Cambridge: CUP.
- Díaz-Campos, M. (2006). *The effect of style in second language phonology: an analysis of segmental acquisition in study abroad and regular-classroom students*. In Proceedings of the 7th Conference on the Acquisition of Spanish and Portuguese as First and Second Languages, Somerville, MA.
- Flege, J. E., Birdsong, D., Bialystok, E., Mack, M., Sung, H. and Tsukada, Kimoko. (2006). Degree of foreign accent in English sentences produced by Korean children and adults. In *Journal of Phonetics*. (pp. 153 – 175).
- Garrett, P. (2010). *Attitudes to Language*. Cambridge: CUP.
- Kang, O. (2008). Ratings of L2 oral performance in English: relative impact of rater characteristics and acoustic measures of accentedness. In *Spain Fellow Working Papers in Second or Foreign Language Assessment*. (pp. 181 – 205).
- Kang, O., Rubin, D., and Pickering L. (2010). Suprasegmental measures of accentedness and judgments of language learner proficiency in oral English. In *the Modern Language Journal*. (pp. 554 – 566).
- Kennedy, S., and Trofimovich, P. (2008). Intelligibility, comprehensibility, and accentedness of L2 speech: the role of listener experience and semantic context. In *the Canadian Modern Language Review*. (pp. 459 – 489).
- Lev-Ari, S., and Keysar, B. (2010). Why don't we believe non-native speaker? The influence of accent on credibility. In *Journal of Experimental Social Psychology*. (pp. 1093 – 1096).
- Magen, H. S. (1998). The perception of foreign-accented speech. In *Journal of Phonetics*. (pp. 381 – 400).
- Major, R. C. (2007). Identifying a foreign accent in an unfamiliar language. In *SSLA*. (pp. 539 – 556).

- Moyer, A. (2007). Do language attitudes determine accent? A study of bilinguals in the USA. In *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. (pp. 502 – 517).
- Munro, M. J., Derwing, T. M. (1994). *Evaluation of foreign accent in extemporaneous and read material*. *Language Testing*, 11, (pp. 253 – 266).
- Munro, J. J. Derwing, T. M., and Morton S. L. (2006). The mutual intelligibility of L2 speech. In *SSLA*. (pp.111 – 131).
- Pickering, L. (2006). Current research on intelligibility in English as a lingua franca. In *Annual Review of Applied Linguistics*. (pp. 219 – 233).
- Piske, T., MacKay, I., and Flege, J. E. (2001). Factors affecting degree of foreign accent in an L2: A review. In *Journal of Phonetics*. (pp. 191 – 215).
- Puerto, del G., Lacabex, E., and Lecuberri, M. (2007). *The assessment of foreign accent by native and non-native judges*. In proceedings of Phonetics Teaching and Learning Conference, University College London, London.
- Smith, L. E. (1992). Spread of English and issues of intelligibility. In Kachru, B. (ed.). *The Other Tongue: English across Cultures*. (2nd ed). (pp.75-90). Chicago: University of Illinois Press.
- Thompson, I. (1991). Foreign accents revisited: The English pronunciation of Russian immigrants. In *Language Learning*. (pp. 177 – 204).
- Wayland, R. (1997). Non-native production of Thai: acoustic measurements and accentedness ratings. In *Applied Linguistics*. (pp. 345 – 373).
- Yuan, J., Jiang, Y., and Song, Z. (2010). Perception of foreign accent in spontaneous L2 English speech. In *Proceedings of Speech Prosody 2010*. (pp. 1 – 4).